

Børge Strand

Kobling av adresseregistrene i DSF og GAB

Dokumentasjon og resultater

Innhold

Side

Noen betegnelser og forkortelser	2
1. Innledning.....	3
2. Numerisk adresse	4
3. Adressedelen i DSF.....	6
4. Adressedelen i GAB.	11
5. Avvik mellom felles kretsbegreper på samme adresse i GAB og DSF.....	16
6. Resultater av kobling mellom DSF og GAB	17
7. Oppsummering.....	24
Vedlegg.	
1. Filbeskrivelse adresseregister fra GAB.	27
2. Filbeskrivelse uttrekk fra GAB-adresseregister.	28
3. Filbeskrivelse uttrekk fra situasjonsfil.	29
4. Filbeskrivelse testfil.	30
5. Flytskjema.	31

Noen betegnelser og forkortelser

Adressedata

Adresseenheter og opplysninger knyttet til disse.

Adressegivende myndighet

Kommunen, som regel oppmålingsvesenet eller teknisk etat i kommunen.

Adresstype

Det finnes to adresstyper: matrikeladresse og offisiell adresse.

BEBAS - Befolkningsbasen i Statistisk sentralbyrå.

Basen blir løpende oppdatert med meldinger direkte fra DSF.

DSF - Det sentrale folkeregister

Det nye offisielle, sentrale registeret i folkeregistersystemet. Registeret ligger i Skattedirektoratet og oppdateres av de lokale folkeregistrene via on-line tilknytning.

DSF avløste i 1993 DSP ved Statens Datasentral.

DSP - Det sentrale personregister

Registeret var forgjengeren til DSF som offisielt, sentralt personregister. Registeret ligger i Statens Datasentral (SDS). SDS er nå en av distributørene av data fra DSF.

GAB-

Landets offisielle register for Grunneiendommer, Adresser og Bygninger. Systemet er bygd opp av tre registre som er innbyrdes forbundet med hverandre.

FoB - Folke- og bolig telling.

MABYGG

Prosjekt for etablering av et fullstendig bygningsregister i GAB. Gjennom dette prosjektet ble alle bygg med areal 15 m² eller større registrert i GAB. Hver bygning er tildelt et eget MABYGG-nummer og bygningene er inndelt etter bygningstype.

Situasjonsfilen

I denne sammenhengen er det alltid snakk om befolkningsstatistikkens situasjonsfil.

Filen omfatter alle personer som er bosatt i landet pr. 01.01. og er grunnlaget for SSBs løpende befolkningsstatistikk.

1. Innledning

I 1994 nedsatte Statistisk sentralbyrå to arbeidsutvalg som skulle foreslå innsamlingsmetoder for en folke- og bolig telling i år 2000 (FoB2000). Arbeidsutvalgene behandlet hhv. husholdnings-/bolig-delen og persondelen. Uansett om tellingen gjennomføres som en ren registerbasert telling eller ikke, er det klart at administrative registre vil utgjøre en større del av datagrunnlaget enn ved noen tidligere folke-telling. Sentralt i innstillingen fra utvalget som behandlet husholdnings-/boligdelen, stod etableringen av et register over boliger (leiligheter). Arbeidsutvalgene redegjorde dessuten for svakheter og mangler ved eksisterende registre og pekte ut en del konkrete områder for kvalitetsforbedring.

Blant registrene som ble pekt ut for kvalitetsforbedring var adresseregistrene i hhv. Det sentrale folke-register og GAB. Samsvaret mellom disse registrene er viktig for flere sektorstatistikker i SSB og for en ny FoB. Siden disse registrene danner forbindelsen mellom boligdelen og persondelen i en folke- og bolig telling, er det avgjørende at koblingen er nær 100 prosent.

Grunnlaget for SSBs kretsstatistikk har vært befolkningsstatistikken situasjonsfil pr. 1. januar, som t.o.m. 1995 har blitt til ved et årlig uttak fra Det sentrale personregister. Dette situasjonsuttaket har inneholdt de kretsbegrepene SSB bruker for å lage kretsstatistikk. Hovedproblemet for den løpende statistikken er at det er blitt stadig dårligere kvalitet på sentrale kretsbegreper som grunnkrets og bostedsstrøk (tett/spredt) i DSP/DSF. SSB har som minstekrav for å lage statistikk på grunnlag av disse kodene at andel personer som er uplassert på hhv. grunnkrets og tett/spredt, ikke må overstige 2.5 prosent av alle bosatte personer i en kommune.

Ettersom kretsbegrepene 'grunnkrets' og 'tett/spredt' ikke vil bli oppdatert i adressedelen i DSF, må disse hentes fra adressedelen i GAB. GAB er landets offisielle adresseregister. Det har vært avdekket flere typer avvik mellom adressedelene i GAB og DSF/DSP. Problemet har generelt vært omtalt som 'manglende samsvar' mellom GAB og DSF.

'Manglende samsvar' mellom adresseregistrene kan bla. bety:

1. Dårlig samsvar på koblingsnøkkelen.
2. Dårlig samsvar mellom felles kretsbegreper .
3. Kombinasjon av 1 - 2.

Det mest grunnleggende problemet er utvilsomt om det er dårlig samsvar på koblingsnøkkelen. Koblingsnøkkelen mellom GAB og DSF er numerisk adresse (jf. side 4 ff). Dårlig samsvar på kretsbegreper kan være at de rett og slett mangler eller at verdiene på samme begrep og samme adresse i hvert av registrene er forskjellige. Manglende samsvar betyr likevel ikke at kvaliteten er like dårlig begge steder.

De siste årene har det ikke vært gjennomført noen kobling mellom adressedelen i DSF og adressedelen i GAB på totaltellingsnivå, verken i eller utenfor SSB. En slik kobling er etterlyst fra flere hold. Den koblingen som ble gjennomført i SSB sommeren 1995, var derfor den første på totaltellingsnivå på mange år. Hovedformålet med koblingen var å overføre kretsdata til SSBs situasjonsfil. Samtidig gir en slik kobling muligheter for nærmere sammenligning av de to adresseregistrene. Formålet med en slik sammenligning er å fastslå status i hvert av registrene på utvalgte kretsbegreper og dessuten å tallfeste og konkretisere en del feil og mangler. I dette notatet presenteres noen resultater av koblingen mellom adressedelene i DSF og GAB.

Det er nødvendig å presisere at dette dreier seg om utdrag fra to adresseregistre. Utdragene omfatter alle enheter i hvert register, men et begrenset antall adressedata for hver enhet. Sammenligninger og kontroller foregår følgelig innefor de betingelser som er gitt gjennom innholdet på disse utdragene. Det er SSBs behov som ligger bak valget av innhold i registerutdragene og i de kontroller og koblinger som gjennomføres. I første rekke gjelder dette behovet for å forbedre kretsstatistikken. (Postnummer er f.eks. ikke med på utdraget fra GAB). Det trenger ikke være sammenfallende interesser på alle punkter mellom brukere av adresseregistrene, men alt som gjelder koblingskvaliteten må være en grunnleggende fellesinteresse.

Hovedsakelig rettes oppmerksomheten mot selve koblingsbegrepet og kretsbegrepene 'grunnkrets' og 'tett/spredt'. Kontrollene tar ikke sikte på å si noe om sannhetsgehalten i disse kodene. Det forutsettes ganske enkelt at utfylte koder er 'sanne', men dersom det er avvik på utfylte koder mellom DSF og GAB forutsettes det at GAB er fasit. Prinsippet for overføring av kretsbegreper er altså at utfylte GAB-kretsbegreper erstatter tilsvarende kretsbegreper fra DSF dersom de er ulike eller begrepene mangler i DSF. Dersom en observasjon ikke får kobling, eller den aktuelle koden mangler i GAB, beholdes den koden som (evt.) finnes i DSF.

Mange av tabellene som presenteres i dette notatet er kjørt for alle landets kommuner. Av plasshensyn er tabellene i notatet avgrenset til å omfatte noen få kommuner - nærmere bestemt kommuner som representerer ytterpunktene. Tabellene i sin helhet er tilgjengelige ved Seksjon for befolknings- og utdanningsstatistikk, SSB.

2. Numerisk adresse

Med adresse menes et navn og/eller et nummer som entydig betegner et område/en bygning/bygningsdel innenfor en kommune. De offisielle prinsippene for adressetildeling er utformet i NOU 1977: 46 'Adressetildeling'. I denne utredningen beskrives adressenummeret slik: 'Adressenummeret er en numerisk kode for adresseteksten til bruk bl.a. i adresseregistre. Nummeret vil normalt bestå av en kode for vei/gate/område med tillegg av nummer for inngang/hus/oppgang evt. også med tillegg av kode for bokstav og nummer for leilighet/bedriftslokale.' Som en vil legge merke til, er ikke kommunenummeret nevnt som en del av adressenummeret. Derfor må det skilles mellom adressenummer og numerisk adresse.

Siden adressenummeret slik det er beskrevet ovenfor bare er unikt innenfor den enkelte kommune, er kommunenummeret en nødvendig komponent i den numeriske adressen. En fullstendig numerisk adresse slik den brukes i både GAB og DSF består av følgende felt:

Numerisk adresse

Pos.	Lengde	Merknad
1 - 4	(4 A)	Kommunenummer
5 - 9	(5 A)	Gårdsnummer/gatekode
10 - 13	(4 A)	Bruksnummer/husnummer
14 - 17	(4 A)	Festenummer/bokstav (oppgang) (Også kalt undernummer 1)
18 - 20	(3 A)	Seksjonsnr./Undernummer 2.

Retningslinjer for å tildele adresser er nedfelt i Delingslovens forskrifter, kap. 5. Kommunene er ansvarlige for å tildele offisielle adresser og sende melding til GAB. Adresser skal tildeles bygninger/områder som skal brukes til:

- boligformål
- fritidsformål
- næringsvirksomhet
- offentlig virksomhet
- annen virksomhet som tjener et større publikum

Det skilles mellom to typer adresser: matrikkeladresse og offisiell adresse. En offisiell adresse er normalt satt sammen av et adressenavn og et adressenummer (gate/veinummer og husnummer, evt. bokstav) mens matrikkeladresse er identisk med eiendomsnummeret (gnr/bnr/festenr.).

Forholdet med to adressetyper er en kime til avvik mellom adresseregistrene. I GAB finnes imidlertid linken fra offisiell adresse til eiendomsnummeret (gårds/bruks/festenr.). Denne må være med på fremtidige utdrag fra GAB.

Registerføernes bruk av adressestype har altså betydning for koblingsmulighetene. Koblingen er dårligere mellom matrikkeladresser enn mellom offisielle adresser, og selvsagt umulig hvis ett register har matrikkeladresser der et annet har offisielle adresser. Dette er en av årsakene til manglende kobling, slik det går fram av kap. 6.

Begge adresseregistrene inneholder i utgangspunktet en kode som angir om adressen er en offisiell adresse eller en matrikkeladresse. På SSBs utdrag fra GAB er imidlertid ikke denne koden med. Retningslinjene i NOU 1977:46 'Adressetildeling' innfører et skille mellom matrikkeladresser og offisielle adresser i kodingen av 'gårdsnr/gatekode' (posisjon 5 - 9 i oversikten ovenfor). Bestemmelsene fastslår at offisielle adresser nummereres fra '1000' og oppover. Lavere siffer er forbeholdt gårdsnummer. På grunnlag av dette skillet er det mulig å gruppere adresser etter adressestype selv om koden for adressestype mangler. Usikkerheten knytter seg til hvor konsekvent bestemmelsene er fulgt opp i praksis. Spesielt etter kommunesammenslåinger kan noen kommuner ha tatt i bruk høyere siffer enn '1000' også for matrikkeladresser. Mulighetene for å fastlå adressestype i det enkelte register er viktig for å kunne si noe om evt. årsaker til manglende kobling mellom DSF og GAB.

Koden for adressestype i DSF indikerer om en person bor på en offisiell adresse eller en matrikkeladresse. Feltet finnes på situasjonsfilen (dvs. SSBs utdrag fra DSP/DSF) og kan derfor brukes direkte til å fastslå adressestype. Opptellingen på denne koden viser at 27.5 prosent av alle bosatte er registrert på en matrikkeladresse, mens 72.4 prosent er bosatt på en offisiell adresse. Bare en ubetydelig andel personer er bosatt på adresser der adressestypen er uoppgitt. På utdraget fra DSF er det mulig å etterprøve sammenhengen mellom koden for adressestype og innholdet i feltet for 'gårdsnr/gatekode'. Fordelingen mellom adressestypene er omtrent uendret (27.9 prosent matrikkeladresser) når adressestype avledes av innholdet i feltet for 'gårdsnr/gatekode' i DSF. Alt i alt er samsvaret godt mellom koden for adressestype og innholdet i feltet.

På GAB-utdraget må adressestype avledes av innholdet i feltet for 'gårdsnr./gatekode'. En opptelling på grunnlag av innholdet i dette feltet viser at 59.6 prosent av alle adresser i GAB er offisielle adresser (1 041 670 offisielle adresser og 705 792 matrikkeladresser). Fordelingen bekreftes av Statens kartverk som opplyser at av totalt 1 773 865 adresser i A-delen i GAB pr. 01.11.95 er 59.4 prosent offisielle adresser (1 053 587). Dermed ser det ut til at det er forsvarlig å avlede adressestype på grunnlag av innholdet i feltet for 'gårdsnr./gatekode' i GAB.

Om et boligregister blir etablert, må den numeriske adressen utvides med nummer for hver boenhet (leilighet). NOU 1977: 46 'Adressetildeling' beskriver leilighetsnummer som et nummer på tre eller fire siffer som angir etasje og nummer innen etasjen. I praksis har leilighetsnummeret fått en noe annen utforming. Alle boliger som er bygd etter 01.01.83 har et leilighetsnummer i Boligdelen i GAB. I GAB er dette et 5-sifret nummer, der det første sifferet betegner etasjetype, de to neste angir etasje, mens de to siste angir leilighetens nummer i etasjen.

Leilighetsnummeret i B-delen i GAB inneholder følgende felter:

Pos.	Lengde	Merknad
1 - 1	(1 A)	Kode for etasjetype
2 - 3	(2 A)	Etasjenummer
4 - 5	(2 A)	Leilighetens nummer i etasjen

Utvalget som ble nedsatt for å foreslå innsamlingsmetoder for husholdnings-/boligdelen av neste folketelling, drøftet også prinsipper for leilighetsnummer, jf. utvalgets innstilling s. 16 ff. Uansett hvilken struktur et fremtidig leilighetsnummer kommer til å få, vil det måtte komme i forlengelsen av den numeriske adressen slik den er oppstilt ovenfor. Leilighetsnummer finnes ikke i DSF.

Numerisk adresse er koblingsnøkkelen mellom adresseregistrene. Som vist ovenfor kan koblingsbegrepet ha maksimalt 20 posisjoner, inkl. kommunenummer. Avhengig av antall felter som utelates fra den numeriske adressen, vil koblingsnøkkelen ellers kunne bestå av enten 17, 13 eller 9 posisjoner. Kobling

på færre enn 20 posisjoner kan være tilstrekkelig i noen sammenhenger. Dette er avhengig av hvilket formål koblingen skal dekke og hvilket detaljnivå som kreves. Fra posisjon 10 går adressebegrepet ned på bygningsnivå. Skal et objekt plasseres på bygningsnivå, evt. 'inne' i en bygning, kreves det selvsagt et annet detaljnivå på koblingsnøkkelen enn om noe bare skal plasseres på gatenivå.

I denne undersøkelsen dreier det seg om kretsbegreper som aldri kan være forskjellige for en og samme bygning. Alternative løsninger er derfor å utelate ett, evt. flere felter i den numeriske adressen. Den feltvise oversikten over den numeriske adressen viser at de 3 siste posisjoner i begrepet består av 'seksjonsnummer/undernummer 2'. Feltet har forskjellig innhold for matrikkeladresser og offisielle adresser. På en offisiell adresse er innholdet i dette feltet en kode som indikerer f. eks. om oppgangen i en bygård ligger inn mot en gårdsplass eller ut mot gaten. I Kartverkets 'Brukerbok med registreringsinstruks' heter det at feltet ikke lenger er i bruk, men koder kan henge igjen på gamle adresser. Om matrikkeladresser heter det i Brukerboka: 'Teoretisk kan feltet tenkes brukt til matrikkeladresser der et hus er seksjonert' (Brukerbok, s. 112). Opptellinger viser at dette feltet er utfylt i meget liten grad både i GAB og DSF. I følge DSF er 3 012 personer bosatt på adresser med utfylt 'seksjonsnummer/undernummer 2'. Tilsvarende opptelling på adressedelen i GAB viser at dette feltet er utfylt på 1 910 adresser.

En grunnkretsgrense kan aldri gå mellom gaten og gårdsplassen i en og samme bygård. Samme forhold gjelder for tett/spredtkoden: gårdsplassen og gaten til en bygård kan aldri ha forskjellig kode for tett/spredt. Konklusjonen er at for koblinger mellom DSF og GAB der formålet er å overføre koder for grunnkrets og for tett/spredt, bør feltet 'seksjonsnummer/undernummer 2' utelates fra koblingsnøkkelen. Det er likevel forsøkt koblinger der dette feltet er inkludert. Som resultatene senere viser, har denne nyansen liten betydning for koblingsresultatet. Dette skyldes at feltet er utfylt i meget liten grad.

Neste alternativ er å utelate feltet for 'festenummer/bokstav'. Dette kan forsvares fordi grensen mellom grunnkretser aldri kan gå midt i en bygning f.eks. Slike grenser går alltid mellom bygninger. Det samme gjelder koden for tett/spredt. En koblingsnøkkel som består av de 13 første posisjonene av den numeriske adressen, er forsvarlig når hensikten med koblingen er å overføre kretsbegreper. Dette koblingsbegrepet har også tidligere vært brukt i SSB for å overføre adressedata fra GAB til situasjonsfilen.

Det har vært ulik praksis i Kartverket og i folkeregistersystemet mht. den rent tekniske registreringen av koden for oppgang ('Undernummer 1'). Dersom dette feltet er utfylt med en bokstav, er denne bokstaven gitt en numerisk kode i DSF ('A' er gitt verdien '9901', 'B' er lik '9902' osv.), mens bokstaven er beholdt i GAB. Før kobling på mere enn 13 posisjoner av den numeriske adressen må derfor dette feltet omkodes på ett av registrene. I vårt tilfelle er den alfanumeriske koden i adressedelen i GAB omkodet til numerisk etter samme nøkkel som i DSF.

3. Adressedelen i DSF

Det sentrale folkeregisteret (DSF) er det nye offisielle, sentrale registeret i folkeregistersystemet. DSF er underlagt Skattedirektoratet. Det sentrale personregister (DSP) var forgjengeren til DSF som offisielt, sentralt personregister. DSP var plassert i Statens Datasentral.

Situasjonsfilen som er grunnlag for de opptellingene og koblingene som beskrives i dette notatet, er basert på situasjonen den 01.01.95. Filen er en ren kopi av situasjonsfilen produsert av DSP på grunnlag av data fra DSF og har ikke vært gjennom noen bearbeiding i SSB. SSBs situasjonsuttak gjøres vanligvis i mars for å fange opp forsinkelser i meldingsgangen. Enheten på situasjonsfilen (med adressedata fra DSF) er person.

Kretsbegrepene 'grunnkrets' og 'tett/spredt' har vært mangelfullt ajourført i DSF (og dermed på situasjonsfilen) de siste årene. Dette har hatt konsekvenser for SSBs mulighet til å lage pålitelig kretsstatistikk. Pr. 01.01.95 manglet grunnkretscode for 3.6 prosent av alle bosatte personer, mens andelen som manglet kode for tett/spredt var 5 prosent på landsbasis.

Tabell 3.1. Situasjonsfilen 1. januar 1993 - 1995. Personer bosatt på adresser uten kode for grunnkrets og/eller uten kode for tett/spredt. Landet.

Årgang	I alt	Antall uten kode for grunnkrets	Andel uten kode for grunnkrets	Antall uten kode for tett/spredt	Andel uten kode for tett/spredt
1993	4299192	31101	0,7	95490	2,2
1994	4324835	93044	2,2	155166	3,6
1995	4348429	155715	3,6	217268	5,0

Adressedelen i DSF omfatter alle bebodde adresser pr. 01.01.95. Antall bebodde adresser i alt er 1 237 470. Opptelling i dette tilfellet er på 20 posisjoner av den numeriske adressen. Antall adresser i denne opptellingen er altså ikke synonymt med antall boenheter siden adressebegrepet ikke omfatter leilighetsnummer.

Alle opptellinger som følger, gjelder situasjonen pr. 1. januar 1995. Som gyldige verdier for grunnkrets regnes alt annet enn følgende: ' ' (blanke), '0000' eller '9999'. Feltet for tett/spredt-kode kan bare ha 'T' eller 'S' som gyldige verdier. Alt annet er ugyldig (som oftest vil feltet da være blankt).

Fylkesoversikten viser at uoppgettandelen varierer regionalt. Sett i forhold til SSBs minstekrav for å publisere kretsstatistikk, er det 229 kommuner som ikke fyller dette kravet for grunnkretser, mens hele 310 kommuner ikke fyller minstekravet når det gjelder kode for bostedsstrøk (tett/spredt). Det ville føre for langt å liste opp alle disse kommunene. Derfor omfatter tab. 3.4. og 3.5. bare de 20 kommunene som har høyest andel uoppgett. I disse tabellene finnes det eksempler på kommuner der nesten alle personer bor på adresser som mangler gyldige koder for grunnkrets og/eller tett/spredt, f.eks. Leikanger. Denne kommunen har samme høye uoppgettandel også for valgkrets, skolekrets og kirkesogn.

Tabell 3.2. Personer bosatt på adresser uten kode for grunnkrets og/eller uten kode for tett/spredt. Fylke. 1995

Fylke	I alt	Antall uten kode for grunnkrets	Andel uten kode for grunnkrets	Antall uten kode for tett/spredt	Andel uten kode for tett/spredt
Landet	4348429	155715	3,6	217268	5,0
01 Østfold	239381	6100	2,5	7965	3,3
02 Akershus	434451	14240	3,3	20140	4,6
03 Oslo	483401	7315	1,5	7617	1,6
04 Hedmark	186593	6323	3,4	12560	6,7
05 Oppland	183301	17886	9,8	19943	10,9
06 Buskerud	228498	10998	4,8	16065	7,0
07 Vestfold	203240	5496	2,7	8273	4,1
08 Telemark	163141	6232	3,8	9008	5,5
09 Aust-Agder	99615	4266	4,3	5245	5,3
10 Vest-Agder	149500	4701	3,1	6488	4,3
11 Rogaland	354447	16058	4,5	24456	6,9
12 Hordaland	422554	12468	3,0	19598	4,6
14 Sogn og Fjordane	107609	5457	5,1	7251	6,7
15 Møre og Romsdal	240146	10018	4,2	12931	5,4
16 Sør-Trøndelag	256304	6631	2,6	8650	3,4
17 Nord-Trøndelag	127537	3692	2,9	5887	4,6
18 Nordland	241426	10045	4,2	13960	5,8
19 Troms	150636	4796	3,2	7632	5,1
20 Finnmark	76629	2973	3,9	3579	4,7

Tabell 3.3. Landsoversikt over kommuner der 2,5 prosent eller mer av alle personer er bosatt på adresser uten koder for ett eller flere kretsbegreper. 1995

Kretsbegrep	Antall kommuner	Andel av alle kommuner
Grunnkrets	229	52,6
Tett/spredt-kode	310	71,3
Skolekrets	151	34,7
Valgkrets	145	33,3
Kirkesogn	309	71,0

Tabell 3.4. Personer i alt og personer bosatt på adresser uten kode for tett/spredt. 20 kommuner med høyest andel uten kode. 1995

Kommune	I alt	Antall med kode	Antall uten kode	Andel uten kode
1419 Leikanger	2243	4	2239	99,8
1232 Eidfjord	1077	404	673	62,5
1853 Evenes	1621	750	871	53,7
0714 Hof	2720	1616	1104	40,6
0502 Gjøvik	26844	16279	10565	39,4
0819 Nome	6661	4044	2617	39,3
1134 Suldal	4102	2698	1404	34,2
1531 Sula	6823	4527	2296	33,7
0127 Skiptvet	3149	2111	1038	33,0
0522 Gausdal	6341	4273	2068	32,6
0229 Enebakk	8111	5737	2374	29,3
0626 Lier	20131	14591	5540	27,5
1811 Bindal	2042	1489	553	27,1
1751 Nærøy	5467	4129	1338	24,5
0811 Siljan	2278	1724	554	24,3
0620 Hol	4637	3583	1054	22,7
1417 Vik	3073	2414	659	21,4
1149 Karmøy	35658	28993	6665	18,7
1219 Bømlo	10173	8301	1872	18,4
0426 Våler	4259	3479	780	18,3

Tabell 3.5. Personer i alt og personer bosatt på adresser uten kode for grunnkrets. 20 kommuner med høyest andel uten kode. 1995

Kommune	I alt	Antall med kode	Antall uten kode	Andel uten kode
1419 Leikanger	2243	4	2239	99,8
1853 Evenes	1621	756	865	53,4
0819 Nome	6661	4040	2621	39,3
0502 Gjøvik	26844	16608	10236	38,1
0714 Hof	2720	1714	1006	37,0
1531 Sula	6823	4547	2276	33,4
0522 Gausdal	6341	4238	2103	33,2
0127 Skiptvet	3149	2114	1035	32,9
0229 Enebakk	8111	5812	2299	28,3
1811 Bindal	2042	1490	552	27,0
0620 Hol	4637	3612	1025	22,1
0626 Lier	20131	16495	3636	18,1
1837 Meløy	7000	5753	1247	17,8
1149 Karmøy	35658	30339	5319	14,9
1122 Gjesdal	8148	6957	1191	14,6
1233 Ulvik	1257	1075	182	14,5
0533 Lunner	8049	7026	1023	12,7
1219 Bømlo	10173	8920	1253	12,3
0532 Jevnaker	5905	5193	712	12,1
0904 Grimstad	16662	14679	1983	11,9

Tabell 3.6. Personer i alt og personer bosatt på adresser uten kode for skolekrets/valgkrets/kirkesogn. Fylke. 1995

Fylke	I alt	Antall uten skolekrets	Andel uten skolekrets	Antall uten valgkrets	Andel uten valgkrets	Antall uten kirkesogn	Andel uten kirkesogn
Landet	4348429	215618	5,0	138787	3,2	230936	5,3
01 Østfold	239381	68840	28,8	5158	2,2	6528	2,7
02 Akershus	434451	13391	3,1	11935	2,7	21931	5,0
03 Oslo	483401	12781	2,6	8603	1,8	10009	2,1
04 Hedmark	186593	5288	2,8	5263	2,8	10267	5,5
05 Oppland	183301	17216	9,4	16680	9,1	19775	10,8
06 Buskerud	228498	9864	4,3	9860	4,3	15182	6,6
07 Vestfold	203240	6332	3,1	5307	2,6	7658	3,8
08 Telemark	163141	5411	3,3	5410	3,3	8804	5,4
09 Aust-Agder	99615	3490	3,5	3511	3,5	9576	9,6
10 Vest-Agder	149500	3768	2,5	3702	2,5	6330	4,2
11 Rogaland	354447	14319	4,0	14319	4,0	23737	6,7
12 Hordaland	422554	13774	3,3	11701	2,8	18764	4,4
14 Sogn og Fjordane	107609	4559	4,2	4559	4,2	7043	6,5
15 Møre og Romsdal	240146	8857	3,7	8855	3,7	12203	5,1
16 Sør-Trøndelag	256304	8469	3,3	5259	2,1	14904	5,8
17 Nord-Trøndelag	127537	3200	2,5	3200	2,5	8101	6,4
18 Nordland	241426	8716	3,6	8511	3,5	19799	8,2
19 Troms	150636	4549	3,0	4160	2,8	6804	4,5
20 Finnmark	76629	2774	3,6	2774	3,6	3501	4,6

Også når det gjelder kretsbegrepene skolekrets/valgkrets/kirkesogn er det tildels store mangler. Høy uoppgettandel på disse begrepene finnes i de samme kommunene som har høy andel uoppgett på grunnkrets- og tett/spredt-kode. Mønsteret ser ut til være at dersom en adresse mangler ett av kretsbegrepene, mangler også de andre begrepene. Bak disse forholdene kan det ligge forklaringer som er både enkle og logiske. Årsaksforholdene kan ha betydning for en evt. imputeringsrutine.

Tabell 3.7. Personer i alt og personer bosatt på adresser uten kode for skolekrets. Antall og prosent. 20 kommuner med høyest andel uten kode for skolekrets. 1995

Kommune	I alt	Antall uten kode	Andel uten kode
0106 Fredrikstad	65214	65214	100,0
1419 Leikanger	2243	2238	99,8
1853 Evenes	1621	864	53,3
0502 Gjøvik	26844	10227	38,1
0819 Nome	6661	2504	37,6
0714 Hof	2720	1000	36,8
1531 Sula	6823	2256	33,1
0522 Gausdal	6341	2085	32,9
0127 Skiptvet	3149	1017	32,3
0229 Enebakk	8111	2284	28,2
1811 Bindal	2042	548	26,8
0620 Hol	4637	957	20,6
0532 Jevnaker	5905	1200	20,3
1837 Meløy	7000	1233	17,6
0626 Lier	20131	3320	16,5
1149 Karmøy	35658	5274	14,8
1233 Ulvik	1257	177	14,1
1122 Gjesdal	8148	1101	13,5
0533 Lunner	8049	926	11,5
0904 Grimstad	16662	1884	11,3

Tabell 3.8. Personer i alt og personer bosatt på adresser uten kode for valgkrets. Antall og prosent. 20 kommuner med høyest andel uten kode for valgkrets. 1995

Kommune	I alt	Antall uten kode	Andel uten kode
1419 Leikanger	2243	2238	99,8
1853 Evenes	1621	864	53,3
0502 Gjøvik	26844	10227	38,1
0819 Nome	6661	2504	37,6
0714 Hof	2720	1000	36,8
1531 Sula	6823	2256	33,1
0522 Gausdal	6341	2085	32,9
0127 Skiptvet	3149	1017	32,3
0229 Enebakk	8111	2284	28,2
1811 Bindal	2042	548	26,8
0620 Hol	4637	957	20,6
1837 Meløy	7000	1233	17,6
0626 Lier	20131	3320	16,5
1149 Karmøy	35658	5274	14,8
1233 Ulvik	1257	177	14,1
1122 Gjesdal	8148	1101	13,5
0532 Jevnaker	5905	685	11,6
0533 Lunner	8049	926	11,5
0904 Grimstad	16662	1914	11,5
1219 Bømlo	10173	1145	11,3

Tabell 3.9. Personer i alt og personer bosatt på adresser uten kode for kirkesogn. Antall og prosent. 20 kommuner med høyest andel uten kode for kirkesogn. 1995

Kommune	I alt	Antall uten kode	Andel uten kode
1419 Leikanger	2243	2239	99,8
0234 Gjerdrum	3906	3847	98,5
1744 Overhalla	3756	2434	64,8
1232 Eidfjord	1077	627	58,2
1653 Melhus	12823	7075	55,2
0926 Lillesand	8458	4661	55,1
1853 Evenes	1621	871	53,7
0502 Gjøvik	26844	10561	39,3
0819 Nome	6661	2611	39,2
0714 Hof	2720	1033	38,0
1134 Suldal	4102	1430	34,9
0522 Gausdal	6341	2140	33,7
1531 Sula	6823	2289	33,5
0127 Skiptvet	3149	1044	33,2
0229 Enebakk	8111	2374	29,3
1811 Bindal	2042	553	27,1
1417 Vik	3073	776	25,3
0626 Lier	20131	5045	25,1
1751 Nærøy	5467	1367	25,0
0811 Siljan	2278	552	24,2

4. Adressedelen i GAB

GAB er en forkortelse for det nasjonale Grunneiendoms-, Adresse- og Bygningsregisteret. GAB er landets offisielle adresseregister. Adressedelen i GAB ble etablert da SSBs adresseregister ble overført til GAB i 1983. SSBs adresseregister ble etablert i tilknytning til FoB80. Statens kartverk har det faglige og administrative ansvaret for GAB. Teknisk etat i kommunene melder data til registeret om nye eiendommer, adresser og bygninger. Enheten i GAB er adresse.

SSB fikk et utdrag fra Adressedelen i GAB pr. 23.06.95. Dette utdraget omfatter alle numeriske adresser (beboede og ubebodde) og følgende kretsbegreper for hver adresse (se ellers vedlegg 1):

- kode for tett/spredt
- kode for grunnkrets
- kode for skolekrets
- kode for valgkrets
- kode for kirkesogn
- kode for annen krets 1/bydel
- kode for annen krets 2/kvartal

Dette er første gang SSB får et utdrag av adressedelen i GAB som omfatter alle adresser. I framtida må SSB rutinemessig motta et slikt utdrag en gang hvert år, evt. en kopi som ajourholdes løpende. Et slikt register vil bl.a. være kilde for kretsbegreper som skal overføres til situasjonsfilen.

Før kobling mot DSF må GAB-utdraget kontrolleres med tanke på fullstendighet for de samme kretsbegrepene som adressedelen i DSF. Dersom koblingsnøkkelen skal omfatte mer enn 13 posisjoner, må koden for 'oppgang' omkodes fra alfanumerisk til numerisk, jf. kap. 2. Resultatene av opptellingene er vist i tab. 4.1. - 4.5.

Tabell 4.1. Adresser i alt og adresser uten kode for grunnkrets og/eller kode for tett/spredt. Fylke. 1995

Fylke	I alt	Antall uten kode for grunnkrets	Andel uten kode for grunnkrets	Antall uten kode for tett/spredt	Andel uten kode for tett/spredt
Landet	1747462	8350	0,5	8152	0,5
01 Østfold	102467	418	0,4	564	0,6
02 Akershus	155316	70	0,0	27	0,0
03 Oslo	78374	6	0,0	91	0,1
04 Hedmark	87185	162	0,2	162	0,2
05 Oppland	86740	380	0,4	363	0,4
06 Buskerud	88824	372	0,4	317	0,4
07 Vestfold	90822	2428	2,7	2422	2,7
08 Telemark	72501	2000	2,8	1964	2,7
09 Aust-Agder	49369	323	0,7	270	0,5
10 Vest-Agder	64768	204	0,3	201	0,3
11 Rogaland	158775	493	0,3	211	0,1
12 Hordaland	179240	198	0,1	215	0,1
14 Sogn og Fjordane	48675	309	0,6	302	0,6
15 Møre og Romsdal	102133	83	0,1	86	0,1
16 Sør-Trøndelag	92349	115	0,1	115	0,1
17 Nord-Trøndelag	55903	60	0,1	57	0,1
18 Nordland	130192	602	0,5	683	0,5
19 Troms	68939	32	0,0	30	0,0
20 Finnmark	34890	95	0,3	72	0,2

Det totale antallet adresser på ca. 1.7 mill i dette adresseregisteret omfatter både bebodde og ubebodde adresser. Det finnes ikke noen egen kode i GAB som viser om en adresse er bebodd eller ikke. Beboede adresser kan bare identifiseres ved kobling mot adressedelen i DSF.

Tabell 4.1. viser at adressedelen i GAB ikke er fullstendig mht. koder for grunnkrets og tett/spredt. Antall adresser uten gyldig kode for tett/spredt er 8 152. Dette er 0.5 % av alle adresser i registeret. Noen flere adresser mangler grunnkretskode - 8350 i alt. Også dette er en prosentandel på 0.5 av alle adresser i registeret. En uoppgittandel på 0.5 % av alle adresser på landsbasis ligger likevel godt innenfor SSB's kvalitetskrav, jf. 'Innledning'. Forskjellen i forhold til DSF er slående når en sammenligner tabell 3.3. og tabell 4.2.

Også i GAB er de manglende kodene ujevnt regionalt fordelt. Fylkesoversikten i tabell 4.1. viser at uoppgittandelen er lavest i Oslo, Akershus og Troms. Blant fylkene er det bare Vestfold og Telemark som ikke fyller minstekravet når det gjelder kode for grunnkrets og kode for tett/spredt. I forhold til de andre fylkene peker disse to seg klart ut.

Kvalitetskravet gjelder imidlertid den enkelte kommune. En kommunevis rangering avdekker klare forskjeller også i GAB. Tabell 4.3. er en opplisting av kommuner der andelen adresser uten kode for tett/spredt utgjør 2.5 prosent eller mer av alle adresser i kommunen.

Tabell 4.2. Landsoversikt over kommuner der adresser uten koder for ett eller flere kretsbegreper utgjør 2,5 prosent eller mer av alle adresser. 1995

Kretsbegrep	Antall kommuner	Andel av alle kommuner
Grunnkrets	24	5,5
Tett/spredt-kode	23	5,3
Skolekrets	30	6,9
Valgkrets	30	6,9
Kirkesogn	29	6,7

Tabell 4.3. Adresser i alt og adresser uten kode for tett/spredt. Kommuner der adresser uten koder utgjør 2,5 prosent eller mer av alle adresser. 1995

Kommune	I alt	Med kode	Uten kode	Andel uten kode
0728 Lardal	1342	934	408	30,4
0814 Bamble	7314	5897	1417	19,4
0615 Flå	577	518	59	10,2
0718 Ramnes	1592	1459	133	8,4
0631 Flesberg	906	842	64	7,1
0709 Larvik	19929	18863	1066	5,3
1017 Songdalen	2215	2103	112	5,1
0520 Ringebu	2219	2113	106	4,8
1244 Austevoll	1994	1898	96	4,8
1430 Gaular	1119	1066	53	4,7
0941 Bykle	1748	1670	78	4,5
0722 Nøtterøy	8316	7951	365	4,4
0831 Fyresdal	654	626	28	4,3
0834 Vinje	2012	1927	85	4,2
0701 Borre	8567	8235	332	3,9
1834 Lurøy	1636	1579	57	3,5
1233 Ulvik	1024	990	34	3,3
0633 Nore og Uvdal	1090	1055	35	3,2
1832 Hemnes	3391	3285	106	3,1
0542 Nord-Aurdal	2669	2594	75	2,8
1420 Sogndal	2606	2534	72	2,8
0940 Valle	617	601	16	2,6
1854 Ballangen	1897	1850	47	2,5

Oversikten viser at 23 av alle landets kommuner ikke fyller minstekravet når det gjelder kode for tett/spredt. Av disse kommunene er det 5 Vestfoldkommuner. Høyest andel uoppgitt på tett/spredt-koden har Lardal kommune med 30.4 prosent av alle adresser. Fra Statens Kartverk i Vestfold blir det opplyst at situasjonen i Vestfold har sammenheng med et adresseringsprosjekt som er i gang i fylket. Dette medfører at adresser for en del kommuner midlertidig legges inn i registeret uten kretsdata. På det tidspunktet SSBs uttak fra GAB ble gjennomført, lå en del kommuner i Vestfold fortsatt inne i GAB uten kretsdata. Adresseringsprosjektet innebærer blant annet at alle kretsopplysninger blir kontrollert på nytt, ettersom alle adresser er digitalisert gjennom dette prosjektet. Etter planene skal dette prosjektet være fullført i løpet av andre halvår 1996. Det finnes også eksempler på gode resultater av dette prosjektet, f.eks. har alle adresser i Hof og Tjøme kommuner gyldig kode for tett/spredt.

Tabell 4.4. Adresser i alt og adresser uten kode for grunnkrets. Kommuner der adresser uten koder utgjør 2,5 prosent eller mer av alle adresser. 1995

Kommune	I alt	Med kode	Uten kode	Andel uten kode
0728 Lardal	1342	934	408	30,4
0814 Bamble	7314	5897	1417	19,4
0615 Flå	577	518	59	10,2
0718 Ramnes	1592	1459	133	8,4
0831 Fyresdal	654	611	43	6,6
0631 Flesberg	906	849	57	6,3
0709 Larvik	19929	18863	1066	5,3
1017 Songdalen	2215	2103	112	5,1
1430 Gaular	1119	1066	53	4,7
0941 Bykle	1748	1670	78	4,5
0722 Nøtterøy	8316	7951	365	4,4
0834 Vinje	2012	1926	86	4,3
0514 Lom	1164	1119	45	3,9
0701 Borre	8567	8235	332	3,9
1233 Ulvik	1024	990	34	3,3
1845 Sørfold	1846	1786	60	3,3
0520 Ringeby	2219	2148	71	3,2
0633 Nore og Uvdal	1090	1055	35	3,2
0542 Nord-Aurdal	2669	2586	83	3,1
1832 Hemnes	3391	3285	106	3,1
0619 Ål	2169	2106	63	2,9
1420 Sogndal	2606	2534	72	2,8
0940 Valle	617	601	16	2,6
1854 Ballangen	1897	1850	47	2,5

Tabell 4.4. viser stort sett samme rangering på ugyldig kode for grunnkrets som for tett/spredt. Tabellen illustrerer sammenhengen mellom kvaliteten på kode for grunnkrets og for tett/spredt i GAB. Tabell 4.4. omfatter 24 kommuner. Med et par unntak er det de samme kommunene som finnes i begge tabellene. Kode for tett/spredt og grunnkrets betegner adresser og kan godt være utfylt uavhengig av hverandre, men hovedregelen er at dersom adressen mangler ett av kretsbegrepene, mangler også de andre, jf. også tabell 4.5.

Mønsteret er dermed det samme som ble avdekket i kontrollen av adressedelen i DSF, men heldigvis er det ikke de samme kommunene som går igjen i begge registrene blant de med høyest uoppgittandel (dvs. sammenligning av tabell 3.4. mot 4.3, og tabell 3.5. mot tabell 4.4). Det er altså ikke slik at dårlig kvalitet i DSF også betyr dårlig kvalitet i GAB. Mens f.eks. Lardal kommune i GAB har over 30 prosent uoppgitt både på koden for grunnkrets og for tett/spredt, har denne kommunen bare 3.7 prosent uoppgitt på disse kodene i adressedelen til DSF (om disse kodene er 'sanne' er et annet spørsmål). I Leikanger kommune mangler praktisk talt alle personer gyldige koder både for grunnkrets og tett/spredt i DSF, mens denne kommunen ifølge GAB har 100 prosent dekning på begge kretsbegreper.

Tabell 4.5. Adresser i alt og adresser uten kode for skolekrets/valgkrets/kirkesogn. Fylke, 1995

Fylke	I alt	Antall uten skolekrets	Andel uten skolekrets	Antall uten valgkrets	Andel uten valgkrets	Antall uten kirkesogn	Andel uten kirkesogn
Landet	1747462	85779	4,9	9391	0,5	14333	0,8
01 Østfold	102467	9578	9,3	418	0,4	437	0,4
02 Akershus	155316	26	0,0	26	0,0	36	0,0
03 Oslo	78374	1856	2,4	6	0,0	2275	2,9
04 Hedmark	87185	214	0,2	164	0,2	230	0,3
05 Oppland	86740	519	0,6	508	0,6	479	0,6
06 Buskerud	88824	697	0,8	668	0,8	375	0,4
07 Vestfold	90822	2434	2,7	2426	2,7	2436	2,7
08 Telemark	72501	2023	2,8	1970	2,7	1973	2,7
09 Aust-Agder	49369	494	1,0	327	0,7	2421	4,9
10 Vest-Agder	64768	4285	6,6	195	0,3	214	0,3
11 Rogaland	158775	147	0,1	142	0,1	133	0,1
12 Hordaland	179240	61867	34,5	170	0,1	136	0,1
14 Sogn og Fjordane	48675	319	0,7	380	0,8	308	0,6
15 Møre og Romsdal	102133	132	0,1	143	0,1	84	0,1
16 Sør-Trøndelag	92349	160	0,2	186	0,2	1137	1,2
17 Nord-Trøndelag	55903	164	0,3	282	0,5	151	0,3
18 Nordland	130192	746	0,6	1261	1,0	1402	1,1
19 Troms	68939	44	0,1	40	0,1	33	0,0
20 Finnmark	34890	74	0,2	79	0,2	73	0,2

Oversiktstabellene viser at adressedelen i GAB har langt bedre dekning på de aktuelle kretsbegrepene enn adressedelen i DSF. Dermed ligger det an til en klar kvalitetsforbedring av situasjonsfilen ved å overføre kretsbegreper fra GAB. Likevel finnes det enkeltkommuner i GAB som ikke fyller kvalitetskravet på kretsbegrepene. Selv om det ikke dreier seg om mange kommuner, er dette et problem som må følges opp. SSB har ikke tilsvarende adresseregister fra GAB for tidligere år. Derfor er det umulig å si om de samme kommunene går igjen med store mangler fra år til år.

Tabell 4.6. Adresser i alt og adresser uten kode for skolekrets. Antall og prosent. 20 kommuner med høyest andel adresser uten kode. 1995

Kommune	I alt	Antall uten kode	Andel uten kode
1014 Vennesla	4125	4125	100,0
1201 Bergen	61722	61722	100,0
0106 Fredrikstad	26803	9365	34,9
0728 Lardal	1342	408	30,4
0814 Bamble	7314	1418	19,4
0619 Ål	2169	355	16,4
0615 Flå	577	59	10,2
0718 Ramnes	1592	133	8,4
0631 Flesberg	906	57	6,3
0709 Larvik	19929	1066	5,3
0520 Ringeby	2219	115	5,2
1017 Songdalen	2215	111	5,0
0926 Lillesand	3996	188	4,7
1430 Gaular	1119	53	4,7
0941 Bykle	1748	78	4,5
0542 Nord-Aurdal	2669	118	4,4
0722 Nøtterøy	8316	365	4,4
0831 Fyresdal	654	27	4,1
0834 Vinje	2012	83	4,1
0701 Borre	8567	332	3,9

Tabell 4.7. Adresser i alt og adresser uten kode for valgkrets. Antall og prosent. 20 kommuner med høyest andel adresser uten kode. 1995

Kommune	I alt	Antall uten kode	Andel uten kode
0728 Lardal	1342	408	30,4
0814 Bamble	7314	1417	19,4
0619 Ål	2169	355	16,4
1838 Gildeskål	2024	288	14,2
0615 Flå	577	59	10,2
1845 Sørfold	1846	162	8,8
0718 Ramnes	1592	133	8,4
0631 Flesberg	906	57	6,3
1848 Steigen	2894	166	5,7
0709 Larvik	19929	1066	5,3
1017 Songdalen	2215	112	5,1
0520 Ringebu	2219	106	4,8
1430 Gaular	1119	53	4,7
0941 Bykle	1748	78	4,5
0722 Nøtterøy	8316	366	4,4
1736 Snåsa	1130	49	4,3
0831 Fyresdal	654	27	4,1
0834 Vinje	2012	83	4,1
0701 Borre	8567	332	3,9
1853 Evenes	975	38	3,9

Tabell 4.8. Adresser i alt og adresser uten kode for kirkesogn. Antall og prosent. 20 kommuner med høyest andel adresser uten kode. 1995

Kommune	I alt	Antall uten kode	Andel uten kode
0926 Lillesand	3996	1935	48,4
1856 Røst	570	183	32,1
0728 Lardal	1342	408	30,4
1653 Melhus	4697	979	20,8
0814 Bamble	7314	1410	19,3
0615 Flå	577	59	10,2
0718 Ramnes	1592	133	8,4
1736 Snåsa	1130	78	6,9
0631 Flesberg	906	58	6,4
1865 Vågan	5618	324	5,8
0709 Larvik	19929	1076	5,4
0520 Ringebu	2219	117	5,3
1017 Songdalen	2215	113	5,1
1430 Gaular	1119	53	4,7
0831 Fyresdal	654	30	4,6
0941 Bykle	1748	80	4,6
0722 Nøtterøy	8316	368	4,4
0834 Vinje	2012	86	4,3
0701 Borre	8567	333	3,9
0542 Nord-Aurdal	2669	93	3,5

5. Avvik mellom felles kretsbegreper på samme adresse i GAB og DSF

Kapittel 3 og 4 tar for seg adresseregistrene enkeltvis og i hvilken grad det er utfylt verdier på de aktuelle kretsbegrepene. En slik kontroll sier noe om muligheten for å erstatte manglende kretsbegreper i DSF med å overføre fra GAB, men det er ikke tilstrekkelig bare å erstatte manglende kretsbegreper. Det kan godt tenkes at det aktuelle kretsbegrepet er utfylt i begge adresseregistrene, men at verdiene er ulike på en og samme adresse. Dersom det er avvik mellom GAB og DSF på felles kretsbegreper på samme adresse, er prinsippet at koden fra GAB velges. En slik avvikskontroll forutsetter at registrene kobles. Sammenligningen blir selvsagt ikke bedre enn koblingen. Siden det ikke er 100 prosent kobling, blir ikke sammenligningen fullstendig. Koblingen er i dette tilfellet gjort på 13 posisjoner av den numeriske adressen. Nærmere detaljer om koblinger presenteres i kapittel 6.

Tabellene 5.1. og 5.2. viser resultatet av en sammenligning mellom utfylte verdier på samme kretsbegrep og samme adresse i begge registre. (Dvs. sammenligningen kan bare omfatte personer på adresser som kobler). Oversikten viser at avviket har et visst omfang, og at det er klare regionale forskjeller. På kommunenivå er avviket betydelig i de mest ekstreme tilfellene. Ytterpunktet når det gjelder kode for tett/spredt, er Sund kommune i Hordaland. Avviket i denne kommunen består i at en rekke adresser har koden 'tett' i DSF, mens de har koden 'spredt' i GAB. Gjennom stikkprøvekontroller ble enkeltadresser sjekket med oppslag mot personregisterets adresseopplysninger. Konklusjonen på grunnlag av denne kontrollen er at GAB-koden er riktig.

Tabell 5.1. Personer der utfylte kretsbegreper er ulike på samme adresse i hhv. DSF og GAB. Landet. 1995

Kretsbegrep	Antall med kobling	Herav med ulik kobling	Andel med ulik kode
Tett/spredt	4306501	44707	1,0
Grunnkrets	4306501	55442	1,3

Tabell 5.2. Personer der utfylt kode for tett/spredt er ulik på samme adresse i hhv. DSF og GAB. 20 kommuner med størst avvik. 1995

Kommune	Antall med kobling	Herav med ulik kode	Andel med ulik kode
1245 Sund	5060	2863	56,6
1144 Kvitsøy	515	193	37,5
1915 Bjarkøy	630	184	29,2
1740 Namsskogan	1067	309	29,0
1412 Solund	1089	275	25,3
0543 Vestre Slidre	2457	616	25,1
2027 Nesseby	1038	244	23,5
1929 Berg	1214	184	15,2
0111 Hvaler	3386	429	12,7
0831 Fyresdal	1337	156	11,7
0718 Ramnes	3552	407	11,5
0830 Nissedal	1483	167	11,3
1816 Vevelstad	652	67	10,3
2017 Kvalsund	1251	127	10,2
1256 Meland	4793	486	10,1
2014 Loppa	1544	156	10,1
0213 Ski	23564	1972	8,4
1818 Herøy	1926	158	8,2
1101 Eigersund	12648	977	7,7
1235 Voss	13856	1073	7,7

Tabell 5.3. Personer der utfyllt kode for grunnkrets er ulik på samme adresse i hhv. DSF og GAB. 20 kommuner med størst avvik. 1995

Kommune	Antall med kobling	Herav med ulik kode	Andel med ulik kode
1853 Evenes	1569	270	17,2
1838 Gildeskål	2504	406	16,2
2011 Kautokeino	3078	455	14,8
0434 Engerdal	1262	185	14,7
1664 Selbu	3288	391	11,9
1443 Eid	5767	656	11,4
0213 Ski	23564	2065	8,8
1750 Vikna	3763	320	8,5
0219 Bærum	95214	7697	8,1
0105 Sarpsborg	46377	3168	6,8
0534 Gran	11223	719	6,4
1742 Grong	2514	161	6,4
0226 Sørumsund	11363	678	6,0
0122 Trøgstad	4768	278	5,8
1149 Karmøy	35223	2027	5,8
1703 Namsos	12216	694	5,7
0514 Lom	2601	141	5,4
0111 Hvaler	3386	158	4,7
1112 Lund	3061	145	4,7
0919 Frøland	4265	196	4,6

Denne kontrollen fanger opp andre kommuner enn de som kommer ut i kontrollene i tabellene 3.4 - 3.5 og 4.3 - 4.4. Til sammen viser disse tabellene hvilke feil og mangler som finnes, og samtidig hvor behovet for forbedring er størst.

Tilsvarende kontroll for andre kretsbegreper (valgkrets, skolekrets og kirkesogn) anses som overflødige på bakgrunn av det som er vist tidligere.

6. Resultater av kobling mellom DSF og GAB

Hensikten med å koble adressedelen fra hhv. DSF og GAB er at kretsbegreper som mangler/er feil på situasjonsfilen (= utdrag fra DSF), skal overføres fra GAB. Det må betraktes som en kvalitetsforbedring dersom koblingen fører til at det kan publiseres kretsstatistikk for et større antall kommuner enn det som er utgangspunktet, jf. tabell 3.3. Et viktig poeng i denne sammenhengen er å avklare hvilken betydning det har å variere omfanget av koblingsnøkkelen. Koblingene starter med kobling på hele adressebegrepet, deretter reduseres koblingsnøkkelen felt for felt, jf. kapittel 2 'Numerisk adresse'. Alle koblingene foregår ved å koble personer mot adresser. Det vil gå frem av tabelltitelen når enheten er personer og når den er adresser. (Flytskjema og filbeskrivelser er vist i vedlegg 1- 5).

Tabell 6.1. Antall personer i alt og antall personer med og uten kobling mot adressedelen i GAB. Landet. 1995

Antall posisjoner i numerisk adresse	Antall i alt	Antall med kobling	Antall bare i DSF
20 posisjoner	4348429	4223524	124905
17 posisjoner	4348429	4226088	122341
13 posisjoner	4348429	4306501	41928
9 posisjoner	4348429	4342289	6140

Naturlig nok blir koblingen bedre jo grovere nivå det er på koblingsnøkkelen, men det er liten forskjell mellom kobling på hhv. 20 og 17 posisjoner. Dermed må det konstateres at feltet 'seksjonsnr/undernummer2' i liten grad er årsak til avvik mellom registrene. For de aller fleste adresser er dette feltet utfyllt med '000'. Forskjellen mellom en kobling på hhv. 17 og 13 posisjoner er derimot vesentlig. Dette indikerer at det er et visst avvik på feltet 'festenummer/bokstav' mellom registrene. (Dette gjelder selvsagt etter at feltet er omkodet fra alfanumerisk til numerisk på GAB). Så lenge det gjelder overføring av koder som ligger over bygningsnivå, kan dette feltet utelates fra koblingsnøkkelen, men det er nødvendig med en bedre kobling på dette nivået når personer skal knyttes til bygninger, evt. boliger i fremtiden. En av årsakene til manglende kobling er at registrene er 'i utakt' mht. bruk av adressestype jf. tab. 6.10 - 6.11.

En kobling der koblingsnøkkelen har 17 posisjoner resulterer i at 122 341 personer ikke får kobling mot adresseregisteret i GAB. Til sammenligning gjenstår 41 928 personer på adresser uten kobling når koblingsnøkkelen har 13 posisjoner. Antall adresser for disse personene er 13 160. Antagelig finnes en del av disse adressene i GAB. For å få en nærmere avklaring på dette, må det i tillegg kobles på alternativ adressestype i GAB. Noen slik mulighet gir ikke SSBs utdrag fra GAB for 1995, slik at noen kobling på alternativ adressestype ikke er mulig. Derfor er det et åpent spørsmål hvor mange bebodde adresser som reelt sett bare finnes i DSF og ikke i GAB. Antallet ovenfor er et maksimumstall.

Kobling på 9 posisjoner er først og fremst et eksperiment. I denne koblingen overføres ingen kretsbegreper. En slik kobling er for grov til å overføre kretsbegreper, selv av den typen det er snakk om her.

Tabell 6.2 viser resultatet på landsbasis etter kobling. Uansett omfanget på koblingsnøkkelen betyr koblingen mot GAB en klar forbedring av de aktuelle kretsbegrepene. F.eks. synker uoppgittandelen for både grunnkretscode og tett/spredtkode til 0.6 prosent på landsbasis når koblingsnøkkelen har 17 posisjoner. Når koblingsbegrepet er 13 posisjoner av den numeriske adressen, synker uoppgittandelen til 0.4 prosent for begge disse kretsbegrepene. Utgangspunktet var at 3.6 prosent av alle bosatte personer bodde på adresser som manglet kode for grunnkrets, mens 5.0 prosent manglet kode for tett/spredt, jf. tabell 3.1.

Antall kommuner som ikke fyller kravet for publisering av kretsstatistikk, synker drastisk etter kobling mot GAB. Etter koblingen på 17 posisjoner er f.eks. antall kommuner som ikke fyller kvalitetskravet for grunnkretscode redusert fra 210 til 26. Størst forbedring oppnås ved kobling på 13 posisjoner. Listen over kommuner som ikke fyller kvalitetskravet for grunnkrets, er da krympet til 13 kommuner, mens 14 kommuner fortsatt ikke oppfyller kvalitetskravet for tett/spredtkode, jf. tab. 6.3 - 6.4. Resultatene i tabell 6.3 og alle følgende tabeller gjelder etter en kobling der koblingsnøkkelen er de 13 første posisjonene av numerisk adresse.

Tabell 6.2. Personer som etter kobling mangler kode for grunnkrets og/eller for tett/spredt. Antall og prosent. Landet. 1995

Antall posisjoner i numerisk adresse	Antall i alt	Antall uten kode for grunnkrets	Andel uten kode for grunnkrets	Antall uten kode for tett/spredt	Andel uten kode for tett/spredt
20 posisjoner	4348429	25351	0,6	27525	0,6
17 posisjoner	4348429	24994	0,6	27163	0,6
13 posisjoner	4348429	17328	0,4	18319	0,4

Kommuner som ikke fyller minstekravet mht. kode for tett/spredt etter kobling, er vist i tabell 6.3. Høyest andel av disse har Skiptvet med 18.3 prosent uoppgitt. Nesten like høy uoppgittandel har Nome med 17.4 prosent. Det er et gap mellom disse og de nærmest etterfølgende kommunene.

Forholdet er omtrent det samme for grunnkretscode som for tett/spredt. Skiptvet og Nome skiller seg klart ut i tabell 6.4. Alt i alt dreier det seg om et relativt lite antall kommuner og adresser der det fortsatt er behov for oppretting. Videre innsats for oppretting/forbedring kan styres mot et fåtall kommuner. Effekten av koblingen må sies å være god.

Tabell 6.3. Personer som etter kobling mangler kode for tett/spredt. Kommuner med 2.5 prosent eller høyere andel personer uten kode for tett/spredt. 1995

Kommune	I alt	Andel med kobling	Antall uten kode	Andel uten kode
0127 Skiptvet	3149	81,2	577	18,3
0819 Nome	6661	63,0	1159	17,4
1244 Austevoll	4257	98,5	275	6,5
1632 Roan	1158	95,9	48	4,1
1739 Røyrvik	737	95,9	27	3,7
1834 Lurøy	2189	99,1	80	3,7
1874 Moskenes	1419	95,8	53	3,7
1860 Vestvågøy	10791	96,1	340	3,2
1755 Leka	800	96,6	24	3,0
1870 Sortland	8784	96,0	264	3,0
1029 Lindesnes	4302	97,1	121	2,8
0940 Valle	1447	97,4	37	2,6
1613 Snillfjord	1151	97,0	30	2,6
0828 Seljord	3093	98,5	77	2,5

Tabellene 6.5 - 6.7 viser mere detaljert hvilke endringer som er gjort og hvilke forbedringer som oppnås. Tabellene 6.6 og 6.7 må sammenholdes med tab. 3.4 - 3.5 og 5.2 - 5.3. Et eksempel fra tabell 6.6 kan tjene som illustrasjon på den effekten som oppnås. Listen i tabell 6.6 toppes av Leikanger og Eidfjord som hadde de høyeste andelene uoppgitt på tett/spredt-koden, mens Sund kommune kommer høyt opp p.g.a. stort avvik mellom DSF og GAB.

På bakgrunn av det som er vist i kap. 3, må det antas at de samme kommunene ville fått ny kode også for andre kretsbegreper, siden tendensen var så klar i retning av at mangler på ett kretsbegrep også gjaldt de andre begrepene (valgkrets, skolekrets og kirkesogn).

Tabell 6.4. Personer som etter kobling mangler kode for grunnkrets. Kommuner med 2.5 prosent eller høyere andel personer uten kode for grunnkrets. 1995

Kommune	I alt	Andel med kobling	Antall uten kode	Andel uten kode
0127 Skiptvet	3149	81,2	585	18,6
0819 Nome	6661	63,0	1182	17,7
1632 Roan	1158	95,9	48	4,1
1739 Røyrvik	737	95,9	27	3,7
1874 Moskenes	1419	95,8	53	3,7
1870 Sortland	8784	96,0	269	3,1
1755 Leka	800	96,6	24	3,0
1860 Vestvågøy	10791	96,1	320	3,0
0940 Valle	1447	97,4	37	2,6
1029 Lindesnes	4302	97,1	111	2,6
0828 Seljord	3093	98,5	78	2,5
1820 Alstahaug	7593	97,4	187	2,5
1857 Værøy	834	99,3	21	2,5

Tabell 6.5. Personer som etter kobling har fått endret kode for grunnkrets og/eller for tett/spredt. Antall og prosent. Landet. 1995

Kretsbegrep	Antall i alt	Antall med ny kode	Andel med ny kode
Tett/spredt	4348429	243656	5,6
Grunnkrets	4348429	193829	4,5

Tabellene 6.6 og 6.7 gjelder alle personer i kommunen, andel med kobling mot GAB og andel med nye koder i prosent av alle personer i den enkelte kommune. Rangeringen i tabellene 6.6 og 6.7 viser at koblingen mot GAB kompensere for mangler i DSF. I de aller fleste kommuner er det god kobling mot adresser i GAB. Dårligst er koblingen mot adresser i kommunene Nome, Engerdal og Skiptvet, men til tross for dårlig kobling i disse kommunene oppnås det klare forbedringer når det gjelder grunnkrets-kode (tabell 6.7).

Det har liten betydning for rekkefølgen mellom kommunene med de største manglene på kretsbegrepe- ne, om koblingsbegrepet er 17 eller 13 posisjoner av numerisk adresse. Stort sett fører koblingen på 13 posisjoner av numerisk adresse til at kommuner som ligger like over 2,5-prosentgrensen, faller like un- der denne grensen, mens det er minimale endringer for kommunene øverst på listen. Det er et viktig poeng at kretsbegrepe- ne både i Skiptvet og Nome er godt utfylt i GAB, slik at muligheten for å oppnå forbedringer skulle være til stede. Når dette ikke lykkes fullt ut, er det dårlig kobling som er årsaken. Dårlig kobling kan skyldes at det reelt sett er endel bebodde adresser som finnes i DSF og ikke i GAB, men det kan også tenkes at det er forskjellig adressetype i hvert av registrene som forårsaker manglen- de kobling.

Tabell 6.6. Personer som etter kobling har fått endret kode for tett/spredt. Antall og prosent. 20 kommuner med størst endring. 1995

Kommune	I alt	Andel med kobling	Antall med ny kode	Andel med ny kode
1419 Leikanger	2243	97,8	2194	97,8
1232 Eidfjord	1077	99,9	717	66,6
1245 Sund	5088	99,4	2976	58,5
1853 Evenes	1621	96,8	862	53,2
0714 Hof	2720	98,8	1106	40,7
0502 Gjøvik	26844	99,5	10585	39,4
1144 Kvitsøy	515	100,0	201	39,0
1134 Suldal	4102	98,5	1404	34,2
1531 Sula	6823	95,9	2331	34,2
0522 Gausdal	6341	96,8	2090	33,0
1740 Namsskogan	1074	99,3	353	32,9
1915 Bjarkøy	636	99,1	201	31,6
0229 Enebakk	8111	99,4	2365	29,2
2027 Nesseby	1048	99,0	300	28,6
0626 Lier	20131	98,5	5575	27,7
0543 Vestre Slidre	2458	100,0	655	26,6
1811 Bindal	2042	98,5	544	26,6
1412 Solund	1103	98,7	287	26,0
1751 Nærøy	5467	98,2	1419	26,0
0620 Hol	4637	98,0	1196	25,8

Tabell 6.7. Personer som etter kobling har fått ny kode for grunnkrets. Antall og prosent. 20 kommuner med størst endring. 1995

Kommune	I alt	Andel med kobling	Antall med ny kode	Andel med ny kode
1419 Leikanger	2243	97,8	2194	97,8
1853 Evenes	1621	96,8	1127	69,5
0502 Gjøvik	26844	99,5	10399	38,7
0714 Hof	2720	98,8	1005	36,9
1531 Sula	6823	95,9	2245	32,9
0522 Gausdal	6341	96,8	2077	32,8
0229 Enebakk	8111	99,4	2296	28,3
1811 Bindal	2042	98,5	545	26,7
0620 Hol	4637	98,0	1066	23,0
0819 Nome	6661	63,0	1460	21,9
1149 Karmøy	35658	98,8	7217	20,2
0626 Lier	20131	98,5	3705	18,4
1837 Meløy	7000	97,4	1285	18,4
1838 Gildeskål	2515	99,6	434	17,3
2011 Kautokeino	3141	98,0	539	17,2
1233 Ulvik	1257	99,1	187	14,9
0127 Skiptvet	3149	81,2	460	14,6
1122 Gjesdal	8148	99,8	1189	14,6
0434 Engerdal	1698	74,3	244	14,4
0532 Jevnaker	5905	99,5	809	13,7
1443 Eid	5779	99,8	788	13,6

Tabell 6.8. Kommuner etter koblingsprosent. Koblingsnøkkel er numerisk adresse med 13 posisjoner. 1995

Andel av bosatte personer med kobling	Antall kommuner
I alt	435
100,0 prosent	21
99,0 - 99,9 prosent	270
98,0 - 98,9 prosent	95
95,0 - 97,3 prosent	37
<95 prosent	12

Som tabell 6.8 viser, er koblingen i de fleste kommuner 99,0 prosent eller bedre. Det ideelle koblingsbildet er selvsagt 100 prosent i alle kommuner, spesielt på et såpass grovt nivå av koblingsnøkkelen som her. Koblingen på 13 posisjoner viste at 41 928 personer bor på adresser som ikke kobler mot GAB. Tabell 6.9 viser hvilke kommuner som har størst andel bosatte på adresser som ikke finnes i GAB, dvs. kommuner med mindre enn 95 prosent kobling. Dårligst er koblingen i Kvam kommune der under halvparten av alle bosatte bor på adresser som finnes i GAB. Både Skiptvet og Nome er blant kommunene med dårligst kobling.

Tabell 6.9. Kommuner der mindre enn 95 prosent av de bosatte får kobling mot adressedelen i GAB, 1995

Kommune	Personer i alt	Antall med kobling	Andel med kobling
1238 Kvam	8597	3552	41,3
0819 Nome	6661	4199	63,0
1433 Naustdal	2686	1725	64,2
0434 Engerdal	1698	1262	74,3
1426 Luster	5087	3942	77,5
1664 Selbu	4073	3288	80,7
0127 Skiptvet	3149	2558	81,2
0631 Flesberg	2533	2164	85,4
0135 Råde	5993	5348	89,2
0534 Gran	12533	11223	89,5
1648 Midtre Gauldal	5932	5571	93,9
0515 Vågå	3907	3683	94,3

Tabell 6.10. Kobling etter adressestype. Antall personer, 1995

Adressestype	Personer i alt	Antall med kobling	Antall bare DSF
I alt	4348429	4306501	41928
Matrikkeladresser	1198037	1170496	27541
Offisielle adresser	3147793	3135990	11803
Annet	2599	15	2584

Gruppen 'annet' omfatter personer i DSF som mangler adresser i det hele tatt, eller har ugyldig kommunenummer o.l. og som derfor ikke kan få kobling.

Tabell 6.11. Kobling etter adressestype. Andel personer, 1995

Adressestype	Personer i alt	Antall med kobling	Antall bare DSF
I alt	100,0	99,0	1,0
Matrikkeladresser	100,0	97,7	2,3
Offisielle adresser	100,0	99,6	0,4
Annet	100,0	0,6	99,4

Et avgjørende forhold når det gjelder koblingsmulighetene, er registerførernes bruk av adressestype. Oversikten i tab. 6.10 - 6.11 viser at offisielle adresser kobler bedre mot hverandre enn matrikkeladresser mot hverandre. Av alle adresser som ikke kobler, er to av tre matrikkeladresser. Når så mange av de som ikke kobler er matrikkeladresser, kan dette skyldes bruk av ulik adressestype hos den enkelte registerfører, dvs. at registrene er i 'utakt' når det gjelder bruk av adressestype. Dette kan f.eks. ha sammenheng med at oppdateringsrutinene i forhold til hvert av adresseregistrene ikke er synkroniserte. En skal også huske på at det var et visst tidsintervall mellom situasjonsuttaket fra DSF og uttrekket fra GAB.

En gruppering på grunnlag av adressestype i DSF viser at alle personer i Kvam er bosatt på matrikkeladresser. I GAB finnes det både offisielle adresser og matrikkeladresser i denne kommunen. Dette begrenser koblingsmulighetene. Opptellingen i GAB viser at matrikkeladresser utgjør noe under halvparten av alle adressene i Kvam. Det er usannsynlig at bebodde adresser systematisk er matrikkeladresser. For Kvam kommune finnes det kretsbegeper i DSF som beholdes etter kobling. (F.eks. er det bare 1.9 prosent uten grunnkretscode og 2.7 prosent uten gyldig kode for tett/spredt i DSF). Men muligheten for å sammenligne utfylte koder og evt. avvik i forhold til GAB er svært begrenset i denne kommunen.

Det er et større problem at det i DSF er store mangler for både Nome og Skiptvet kommuner (jf. tab 3.4 og 3.5). Tabell 6.7 viser at det blir bedre dekning på grunnkretscode i disse kommunene til tross for dårlig kobling. Adressedelen i GAB er godt utfylt for begge disse kommunene. Skiptvet har bare en enslig adresse i GAB uten kode for tett/spredt og grunnkrets, mens Nome kommune i GAB har 0.2 prosent uten tett/spredt-kode og 1 prosent uten grunnkretscode. Det er m.a.o. 'mer å hente' for disse kommunene dersom det er mulig å få til en bedre kobling. Bruk av forskjellig adressestype i hhv. GAB og DSF må være en vesentlig årsak til dårlig kobling. En kobling på GABs matrikkeladresse i tillegg til offisiell adresse ville antagelig gitt bedre kobling. Dette betyr at det ikke er tilstrekkelig at utdraget fra GAB bare inneholder ett adressefelt. For å sikre kobling på begge adressestyper, må fremtidige utdrag fra GAB inneholde begge adressestyper, dvs. alle offisielle adresser og alle eiendomsadresser (dvs. matrikkeladresser).

Det kan godt tenkes at det er varierende bruk av adressestype mellom DSF og GAB i alle kommuner. Koblingen kan derfor teoretisk bli bedre i flere kommuner, dersom koblingen mot GAB foregår på både offisiell adresse og matrikkeladresse. Samtidig er det klart at det reelt sett finnes bebodde adresser i DSF som ikke finnes i GAB, og som de respektive registerførerene må finne ut av.

7. Oppsummering

Denne sammenligningen mellom GAB og DSF har avdekket noe av det som har vært omtalt som 'manglende samsvar' mellom adressedelene i DSF og GAB og dessuten dokumentert de gevinster som ble oppnådd ved koblingen for 1995-årgangen av disse registrene. Kort oppsummert er dette de viktigste funnene:

- kretsbegreper mangler i begge adresseregistre, men manglene er betydelig større i DSF enn i GAB.
- det er regionale forskjeller i kvaliteten på begge adresseregistre.
- samme adresse i begge registre kan ha forskjellig kode på samme kretsbegrep. Omfanget av dette kan bare måles på adresser som kobler. En bedre kobling kan avdekke flere avvik av denne typen.
- matrikkeladresser kobler dårligere enn offisielle adresser.
- ulik bruk av adressestype forårsaker manglende kobling. Det finnes eksempler på kommuner som i DSF bare har den ene adressestypen der GAB har begge adressestyper.
- utfylte koder fra GAB blir ikke overført til DSF p.g.a. manglende kobling.
- det reelle omfanget av bebodde adresser som ikke kobler mot GAB kan bare kartlegges ved kobling på begge adressestyper.

De aktuelle kretsbegrepene er altså betydelig bedre utfylt i GAB enn i DSF. Dette er ingen overraskelse sett i forhold til Skattedirektoratets uttalte 'policy' om ikke å oppdatere alle kretsdata i DSF. Mulighetene for å oppnå vesentlige forbedringer ved kobling er gode, men avhenger av bl.a. antall felter i koblingsbegrepet og hvilken adressestype som brukes i det enkelte register. Når det etter kobling fortsatt er et antall adresser som mangler verdier i de enkelte kretsbegreper, skyldes det først og fremst at disse adressene ikke finnes i eller ikke kobler mot GAB, men som det er vist tidligere, inneholder også GAB adresser uten verdier for kretsbegrepene. Koblingen mot GAB gir m.a.o. ingen forbedring på slike adresser. På 1995-årgangen blir noe av dette problemet kamouflert, fordi en del slike adresser har verdier i DSF som beholdes på den endelige situasjonsfilen. Også en del av adressene som bare finnes i DSF, kan ha verdier på de aktuelle kretsbegrepene som dermed blir liggende på situasjonsfilen. Tilsammen dekker dette over mangler i GAB. Riktigheten av de kretsbegrepene som blir liggende på situasjonsfilen på adresser som ikke kobler, kan ikke kontrolleres. Muligheten til å beholde kretsbegreper fra DSF på adresser som ikke kobler, blir dessuten gradvis mer usikker for begreper som ikke oppdateres i DSF. For kommende årganger vil derfor fullstendigheten på GAB bli stadig mere avgjørende. En forutsetning for å oppnå forbedringer er at SSB gir tilbakemelding til Kartverket om mangler i GAB og om adresser som ikke kobler.

Det er ingen tvil om at SSB vil ha behov for å ha et årlig utdrag fra adressedelen i GAB som et internt adresseregister. Et slikt register vil ha mange bruksområder i SSB, bla. som 'moderfil' for alle andre filer der kretsbegreper inngår. All oppretting må foregå mot dette registeret, ikke mot diverse lokale

filer eller baser. Utdraget fra A-delen i GAB må nødvendigvis omfatte alle adresser i GAB. Hvilke krets- begreper som skal følge med, må avklares internt i SSB, men som et minimum må registeret inneholde kode for adressestype og begge adressetyper i tillegg til det 1995-utdraget inneholdt. Om SSBs 'endelige' versjon skal omfatte alle adresser, eller bare bebodde, er et annet spørsmål som må avklares internt.

Før kobling mot situasjonsfilen, må GAB-utdraget gjennom rutinemessige kontroller i SSB (jf. kap. 4). Deretter må det kobles mot situasjonsfilen. Adresser som ikke får kobling (bebodde adresser som ikke finnes i GAB) lastes ut på egen fil sammen med evt. bebodde adresser fra GAB som mangler aktuelle kretsbegreper. Denne filen sendes til Kartverket for korrigering. Når Kartverket har funnet ut av feilene, rettet opp og påført manglende koder, returneres filen til SSB. (Kartverket kan ikke rette opp feilene uten å ta kontakt med adressegivende myndighet lokalt. Dermed vil ajourføringen ha sitt motstykke i den virkelige verden). Til slutt vil SSB (og Kartverket!) sitte med et komplett og ajourført adresseregister. I SSB må dette være et sentralt register som danner grunnlag for koblinger mot interne filer.

En mulig årlig rutine i forhold til Kartverket kan punktvis oppsummeres slik:

1. SSB får et utdrag fra adressedelen i GAB (med status pr. 01.01). Kartverket må på forhånd ha kontrollert at alle adresser har utfylte/gyldige koder på de aktuelle kretsbegrepene. Det må være Kartver- kets jobb å sørge for at adresser som evt. mangler koder på overføringstidspunktet, blir etterforsket og korrigert. Når disse er utfylt må de ettersendes til SSB, evt. sammen med pkt. 6 nedenfor.
2. Kontroll av fullstendigheten på GAB-utdraget i SSB, etter mønster fra kap. 4. (Jf. også pkt. 5 neden- for.)
3. Bearbeiding av koblingsnøkkelen. Undernummer 1 omkodes for en evt. kobling.
4. SSB kobler adressedelen fra GAB mot et situasjonsuttak fra BEBAS pr. 01.01. Det må gjennomføres to koblinger - en for hver adressestype, evt. kan adresser som ikke kobler første gang, skilles ut og kobles for seg. Koder fra GAB overføres til situasjonsfilen.
5. Adresser som mangler kretsbegreper sammen med (bebodde) adresser som ikke kobler mot GAB, overføres til Kartverket som ajourfører og påfører manglende opplysninger. Det må være en sak mellom Kartverket og adressegivende myndigheter å rydde opp i dette. Dette innebærer at det må ryddes opp i bruken av koblingsnøkkelen - den numeriske adressen.
6. Ajourførte opplysninger sendes fra Kartverket til SSB innen gitte tidsfrister. SSB vil da sitte med et komplett og korrigert adresseregister som er klart for intern bruk.

Det er en forutsetning for koblingene mot GAB at aktualiteten på kretsstatistikken ikke skal bli dårlige- re. Dersom opprettingen i Kartverket tar for lang tid, bør alternative løsninger internt i SSB utredes. Det mest nærliggende er å utvikle maskinelle rutiner for å imputere manglende koder. Dette bør skje etter en avveining mellom innsats og gevinst. Det er lite rasjonelt dersom SSB skulle velge å imputere koder som vitterlig finnes i GAB, men som ikke blir overført p.g.a. dårlig kobling. Gevinsten ved slike løsnin- ger er begrenset, siden dette bare løser problemet for SSB fra år til år.

En rutine som har vært gjennomført i SSB er å overføre koder fra foregående årgang. Dette kan være en metode for å fylle ut manglende koder, men det fanger selvsagt ikke opp endringer som har foregått i mellomtiden.

Det har vært gjort forsøk med å sende adresser til Kartverket (sentralt) for å få påført manglende koder. Dette ble gjort i forbindelse med korrigering av datagrunnlaget for 1994. Erfaringene fra den gangen tyder på at dette gir bra uttelling, men Kartverket krevde en god del tilrettelegging (gjort i SSB) av file- ne før de kunne koble.

Kartverket og Sentralkontoret bør inviteres til en diskusjon om bruken av feltet 'Undernummer 2'. Hva er vitsen ved å ha det med hvis det ikke brukes? Et evt. leilighetsnummer bør komme som en naturlig fortsettelse fra posisjon 18 og utover i den numeriske adressen.

Etter det som er gjennomgått i det foregående, bør 1996 - utdraget fra GAB minst ha følgende innhold:

FAR- TIL	ANT. POS.		Merknad
1-	1	(1)	A Adresstype
2-	5	(4)	A Kommune
6-	10	(5)	A Gårdsnummer/gatekode
11-	14	(4)	A Bruksnr./husnr.
15-	18	(4)	A Festenr./bokstav ('Undernummer 1')
19-	21	(3)	A 'Undernummer 2'
22-	25	(4)	A Kommune
26-	30	(5)	A Gårdsnummer
31-	34	(4)	A Bruksnr.
35-	38	(4)	A Festenr.
39-	41	(3)	A seksjonsnr.
42-	42	(1)	A Kode for tett/spredt
43-	46	(4)	A Grunnkretscode
47-	48	(2)	A Skolekrets
49-	50	(2)	A Valgkrets
51-	52	(2)	A Kirkesogn
53-	54	(2)	A Annen krets 1/bydel
55-	56	(2)	A Annen krets 2/kvartal
57-	66	(10)	A Oppdateringsdato

'Adresstype' gjelder adressen i posisjon 2 - 21. Dersom adresstype = 'matrikeladresse' vil adressene i pos. 2 - 21 og i posisjon 22 - 41 være identiske.

I tillegg bør det vurderes å inkludere leilighetsnummer (der dette finnes), MABYGG-nr. og postnummer.

Litteratur:

Engebretsen, Øystein og Arne Knut Ottestad: 'Ny arealstatistikk for byer og tettsteder - forprosjekt'. Notater 95/16, Statistisk sentralbyrå

NOU 1977: 46: 'Adressetildeling'.

Sentralkontoret for folkeregistrering, Skattedirektoratet: 'Brukerhåndbok. Folkeregister og skattemann-tall'. Januar 1995.

Skattedirektoratet: 'Adresseregisteret i GAB. Rapport'. Rapport fra arbeidsgruppen for adresseregisteret i GAB.

Statistisk sentralbyrå: 'Mot en registerbasert husholdnings-/boligtelling?' Innstilling fra et arbeidsutvalg. Notater, 95/21.

Statistisk sentralbyrå: 'Mot en registerbasert Folke- og boligtelling?' Innstilling fra et arbeidsutvalg. Notater, 95/3.

Statens kartverk: 'Brukerbok med registreringsinstruks. GAB'. Okt. -91

Statens Kartverk: 'MABYGG'. Informasjonsblad for bygningsregistreringsprosjektet. Nr. 1 (april -93) - nr. 4 (mars -95).

Tørstad, Trond: 'Bruk av Grunneiendoms-, Adresse- og Bygningsregisteret i Statistisk sentralbyrå'. Ut-kast til notat. versjon pr. 28.12.95

STATISTISK SENTRALBYRÅ

 ** F I L E B E S K R I V E L S E **

=====
 STAT.NR./OPPDRAKSGIVER:

6176 / seksjon 320

FILENAVN: Adresseregister fra GAB

PC214.S6176.I549A7A1.G9500.V00

 FILEOMFANG: Alle adresser pr.23.06.95

Antall observasjoner: 1 747 462

=====
 FELT FRA- ANT.
 NR: TIL POS.

A = Alfamerisk
 N = Numerisk
 P = Numerisk pakket

1-	4	(4)	A	Kommune
5-	9	(5)	A	Gårdsnummer/gatekode
10-	13	(4)	A	Bruksnr./husnr.
14-	17	(4)	A	Festenr./bokstav ('Undernummer 1')
18-	20	(3)	A	'Undernummer 2'
21-	21	(1)	A	Kode for tett/spredt
22-	25	(4)	A	Grunnkretskode
26-	27	(2)	A	Skolekrets
28-	29	(2)	A	Valgkrets
30-	31	(2)	A	Kirkesogn
32-	33	(2)	A	Annen krets 1/bydel
34-	35	(2)	A	Annen krets 2/kvartal
36-	45	(10)	A	Oppdateringsdato

STATISTISK SENTRALBYRÅ

 ** F I L E B E S K R I V E L S E **

=====

STAT.NR/OPPDRAGSGIVER:

4857 / seksjon 320 _____
 FILENAVN: Adresseregister fra GAB - utdrag
 PX214.S4857.I549A7A1.G9500.V01

FILEOMFANG: Alle adresser pr.23.06.95

Antall observasjoner: 1 747 462

=====

FELT	FRA-	ANT.	
NR:	TIL	POS.	

A = Alfamerisk
 N = Numerisk
 P = Numerisk pakket

-
1-	4	(4)	A	Kommune
5-	9	(5)	A	Gårdsnummer/gatekode
10-	13	(4)	A	Bruksnr./husnr.
14-	17	(4)	A	Festenr./bokstav ('Undernummer 1')
18-	20	(3)	A	'Undernummer 2'
21-	21	(1)	A	Kode for tett/spredt
22-	25	(4)	A	Grunnkretskode
26-	27	(2)	A	Skolekrets
28-	29	(2)	A	Valgkrets
30-	31	(2)	A	Kirkesogn

STATISTISK SENTRALBYRÅ

 ** F I L E B E S K R I V E L S E **

=====

STAT.NR/OPPDRAGSGIVER: _____4857 / SEKSJON 320 _____

FILENAVN: Uttrekk fra situasjonsfil
 PX214.S4857.I459A8A8.G94MC.V01

FILEOMFANG: Alle personer på situasjonsfilen
 Antall observasjoner: 4.348.429

=====

FELT	FRA-	ANT.	
NR:	TIL	POS.	
			A = Alfamerisk
			N = Numerisk
			P = Numerisk pakket

1-	11	(11)	A	Fødselsnummer
12-	12	(1)	A	Adresstype
13-	16	(4)	A	Kommune
17-	21	(5)	A	Gårdsnummer/gatekode
22-	25	(4)	A	Bruksnr./husnr.
26-	29	(4)	A	Festenr./bokstav
30-	32	(3)	A	Undernr. 2
33-	33	(1)	A	Kode for tett/spredt
34-	37	(4)	A	Grunnkretskode
38-	39	(2)	A	Skolekrets
40-	41	(2)	A	Valgkrets
42-	43	(2)	A	Kirkesogn

STATISTISK SENTRALBYRÅ

 ** F I L E B E S K R I V E L S E **

=====

STAT.NR/OPPDRAKSGIVER: 4857 / SEKSJON 320 _____

FILENAVN: Adressefil.
 PX214.S4857.I549A9A9.G9500.V00

FILEOMFANG: Alle personer på situasjonsfilen
 Antall observasjoner: 4.348.429

=====

FELT NR:	FRA- TIL	ANT. POS.	
			A = Alfamerisk
			N = Numerisk
			P = Numerisk pakket

***** DSF- FELTER *****

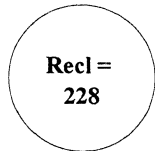
1-	11	(11)	A	Fødselsnummer
12-	12	(1)	A	Adresstype
13-	16	(4)	A	Kommune
17-	21	(5)	A	Gårdsnummer/gatekode
22-	25	(4)	A	Bruksnr./husnr.
26-	29	(4)	A	Festenr./bokstav
30-	32	(3)	A	Undernr. 2
33-	33	(1)	A	Kode for tett/spredt
34-	37	(4)	A	Grunnkretskode
38-	39	(2)	A	Skolekrets
40-	41	(2)	A	Valgkrets
42-	43	(2)	A	Kirkesogn

***** GAB- FELTER *****

44-	47	(4)	A	Kommune
48-	52	(5)	A	Gårdsnummer/gatekode
53-	56	(4)	A	Bruksnr./husnr.
57-	60	(4)	A	Festenr./bokstav ('Undernummer 1')
61-	63	(3)	A	'Undernummer 2'
64-	64	(1)	A	Kode for tett/spredt
65-	68	(4)	A	Grunnkretskode
69-	70	(2)	A	Skolekrets
71-	72	(2)	A	Valgkrets
73-	74	(2)	A	Kirkesogn
75-	75	(1)	A	Matchekode
				'1' = match
				'2' = bare DSF

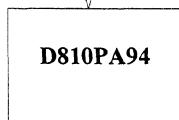

Produktnr. 4857	Hoveddiagram:	Underdiagram:	Frekvens:	Program-katalog:	Diagramfil: d:/abc/adresser.af3	Side: 1	
Omfatter: Kobling mellom adresseregistrene i DSF og GAB. Tilrettelegging av filer for kobling. Utdrag fra situasjonsfil.						Dato 24.11.95	Sign. B2S

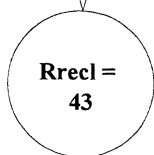
PL214.S0108.I459A8A7.G94MC.V01
Ant. rec. = 4.348.429

Situasjonsfil pr. 01.01.95

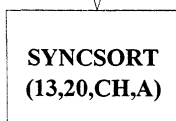
CPU = 1.81

Program som trekker ut alle records med div. felter.

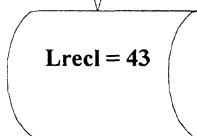

PX214.S4857.I459A8A8.G94MC.V01
Ant. rec. = 4.348.429

Fil for div. testkjøringer.

Sorterer på numerisk adresse.
Legger ut på disc.

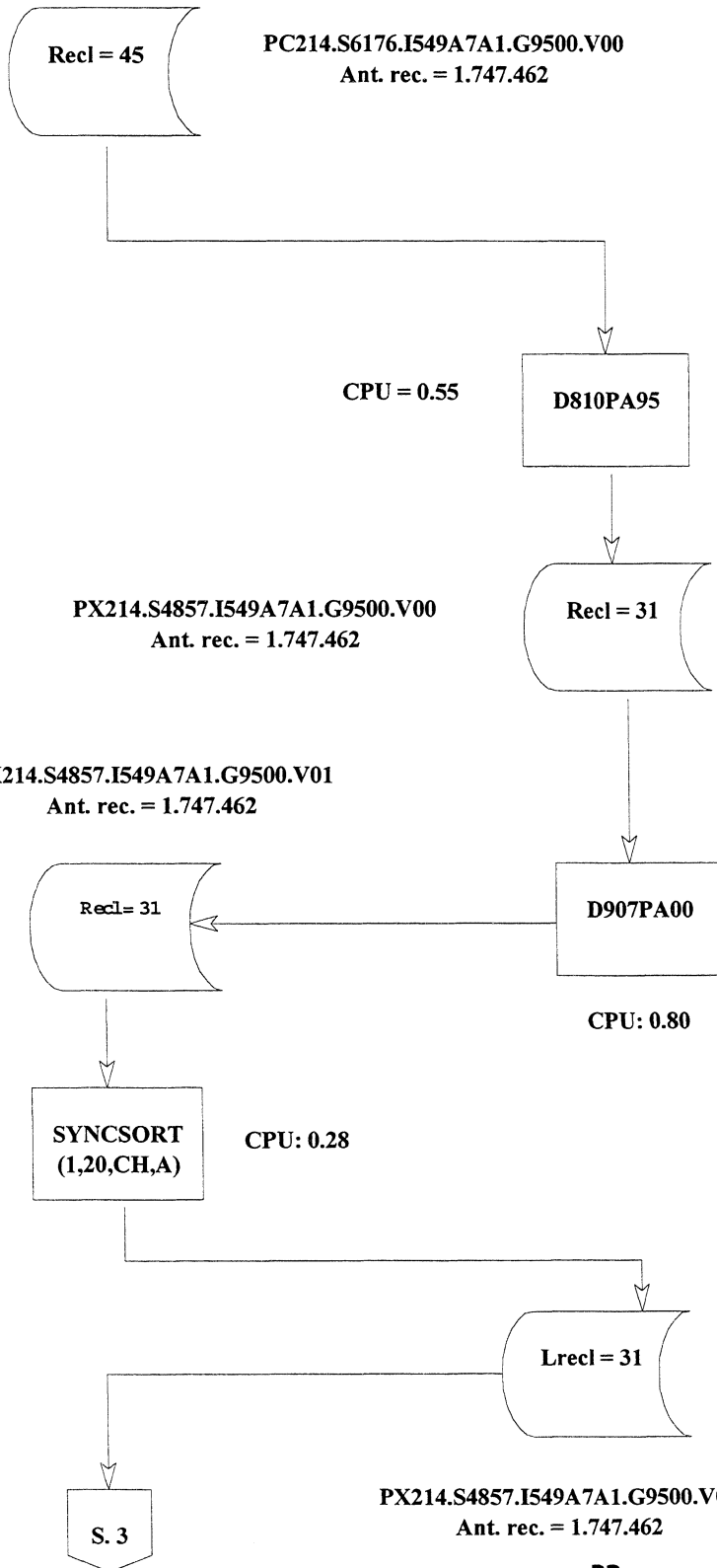
PX214.S4857.DSFADR
Ant. rec. = 4.348.429

Fil for kobling mot GAB-adressefil.

Produktnr. 4857	Hoveddiagram:	Underdiagram:	Frekvens:	Program-katalog:	Diagramfil: d:/abc/adresser.af3	Side: 2	
Omfatter: Utdrag og tilrettelegging av GAB-adressefil.						Dato 27.11.95	Sign. B2S

Adresseregister fra GAB.
Status pr. 23.06.95
OBS! Registeret inneholder
alfanumeriske
koder for 'Oppgang'

Program som trekker ut alle
records med div. felter.

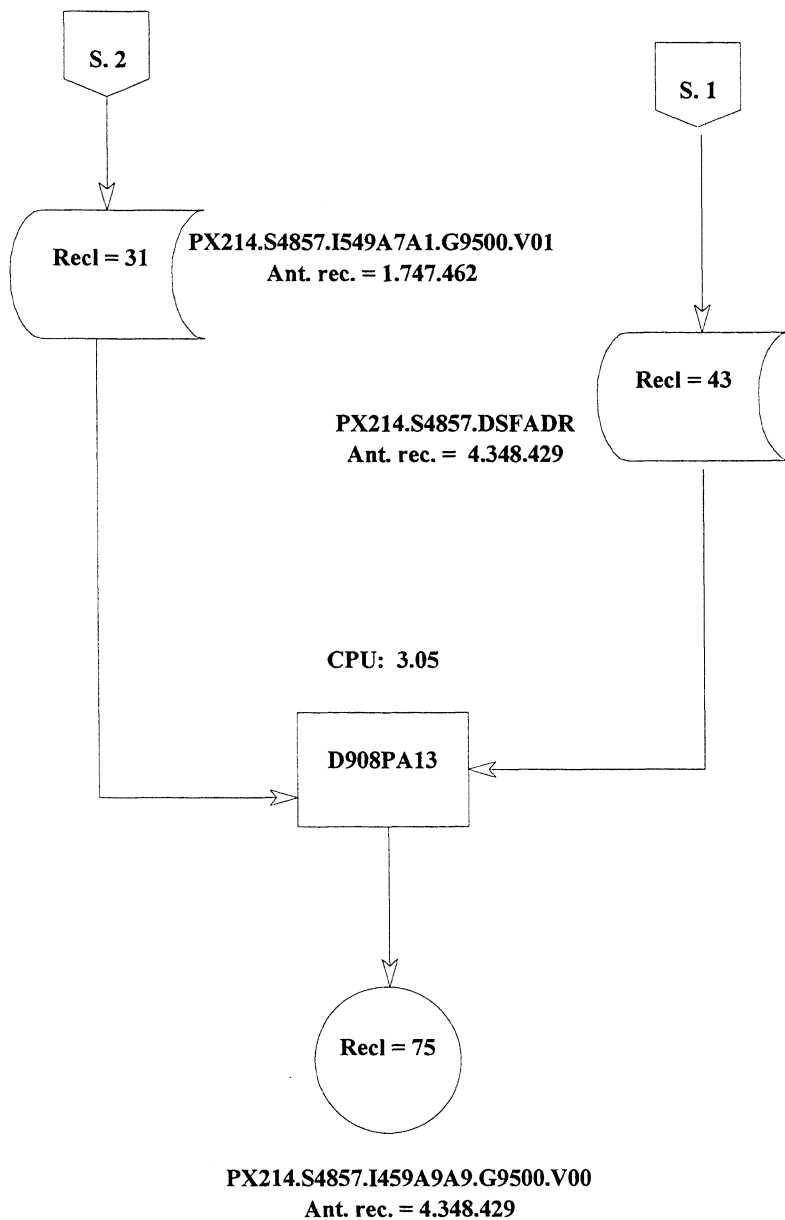
Program som omkoder
alfanumeriske koder i
feltet 'oppgang' til
numeriske.

Sorterer på numerisk adresse.

Fil for kobling mot situasjonsfil

Produktnr. 4857	Hoveddiagram:	Underdiagram:	Frekvens:	Program-katalog:	Diagramfil: d:/abc/adresser.af3	Side:3	
Omfatter: Kobling mellom GAB-adresser og DSF-adresser. Koblingsnøkkel er numerisk adresse med 13 posisjoner.						Dato 28.11.95	Sign. B2S

Program som kobler DSF-adresser og GAB-adresser.
 Antall match: 4.306.501
 Antall kun DSF: 41.928
 Antall kun GAB: 659.710
 Antall dubl. DSF: 4.176.518
 Antall dubl. GAB: 1.006.965

Fil som inneholder
 adressedata
 fra begge adresseregistre.

De sist utgitte publikasjonene i serien Notater

- 95/37 Å. Kaurin: Statistics on waste and recycling: Survey conducted in 1994 within the major divisions of industry; oil extraction, quarrying and mining, manufacturing industry and construction industry. 36s.
- 95/38 E. Vassenden: Ny lærerstatistikk (0340) Bearbeidingsplan. 19s.
- 95/39 E. Midtlyng: Forskning, skrytealbum eller viktig informasjonskilde. 34s.
- 95/40 L. Lerskau: Oversikt over konjunkturindikatorer i databasen NORMAP på FAME. 61s.
- 95/41 H. Skiri: Role and Status of Civil Registration (Population Registration) and Vital Statistics Systems in Norway. 25s.
- 95/42 T. Austbø and A. Essilfie: Waste Water Treatment and Waste Management Expenditure in Norway. 14s.
- 95/43 A. Sørbråten: Inntekts- og kostnadsundersøkelsen for privatpraktiserende tannleger 1995: Dokumentasjon. 47s.
- 95/44 M. Thonstad: Kvartalsvise lønnssummer fra skatteregnskapet. Prøveprosjekt L. 19s.
- 95/45 T. Heimdal, V. Løwer og R. Wølner: Rutiner for produksjon av statistikk over kommunale helsetjenester. 51s.
- 95/46 B.E. Naug: Estimering av eksportrelasjoner på disaggregerte kvartalsdata. 16s.
- 95/47 K. Moum: Beregning av bruttoproduksjon og eierinntekt i boligsektoren i nasjonalregnskapet - noen metodiske synspunkter. 20s.
- 95/48 M.S. Bjerkseth: Forslag til hvordan Seksjon for bygg- og tjenestestatistikk skal følge Eurostats Forordning for strukturstatistikk: Resultat av pilotundersøkelsen. 83s.
- 95/49 S. Blom: Holdning til innvandrere og innvandringspolitikk. 36s.
- 95/50 A.M. Kleive Holmøy: Dokumentasjonsrapport: Beregning av vektorer til Inntekts- og formuesundersøkelsene 1993. 21s.
- 95/51 V. Pedersen: Inntekts- og formuesundersøkelsen 1991: Dokumentasjon. 106s.
- 95/52 T. Kornstad: Simulering av konsum og arbeidstilbud i et livsløpsperspektiv. 32s.
- 95/53 E.M. Nielsen: Forsprosjekt for en løpende nasjonal kulturstatistikk. 28s.
- 95/54 E. Heilund: Utvalgstrekking, usikkerhetsberegning og frafallsbehandling i inntekts- og kostnadsundersøkelsen for tannleger og fysioterapeuter. 43s.
- 95/55 B. Otnes: Egenbetaling for hjemmetjenester i kommunene i 1994 og 1995. 38s.
- 95/56 A. Langørgen: Faktorer bak kommunale variasjoner i utgifter til sosialhjelp og barnevern. 17s.
- 95/57 R.H. Kitterød: Funksjonsnivå og hjelpebehov blant brukere og ikke-brukere av pleie- og omsorgstjenesten i kommunene. 92s.
- 95/58 T. Wiersdalen Karlsen: Energimarkedet fra 1973 og fram mot 2010. 15s.
- 95/59 J.A. Sigstad Lie og L. Solheim: Gruppering av brukere av pleie- og omsorgstjenesten ved bruk av GERIX-kortet. 20s.
- 96/1 E. Vassenden: Ny lærerstatistikk (0340): Revidert dokumentasjon. 28s.
- 96/3 I.M. Smestad: Valg under usikkerhet: En analyse av eksperimentdata basert på kvalitative valgbehandlingsmodeller. 58s.
- 96/4 Mot et nytt system for undersøkelser av levekår: Innstilling fra en prosjektgruppe. 62s.
- 96/5 E. Nordhagen Karlsen (SSB) og S. Nestvold (SHD): Sosiale utgifter 1980-1993: Dokumentasjon av excel-datasett beregnet både på rapportering til NOSOSKO, OECD og EUROSTAT og til nasjonal statistikk. 106s.
- 96/6 M. Vik Dysterud og P. Schønning: SSB-AVLØP: Fylkesrapport 1994. 189s.

Statistisk sentralbyrå

Oslo
Postboks 8131 Dep.
0033 Oslo

Telefon: 22 86 45 00
Telefaks: 22 86 49 73

Kongsvinger
Postboks 1260
2201 Kongsvinger

Telefon: 62 88 50 00
Telefaks. 62 88 50 30

ISSN 0806-3745

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway